

Ιούλιος 2013

στην υπηρεσία της επιχείρησής σας

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΕΝΤΥΠΟ

Έκθεση για την Πρόσβαση στη Χρηματοδότηση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην Ελλάδα

Η «**Έκθεση για την Πρόσβαση στη Χρηματοδότηση των ΜΜΕ στην Ελλάδα**» καταρτίστηκε με την πρωτοβουλία και το συντονισμό της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών και εγκρίθηκε από τη Συνεδρίαση **Αντιπροσώπων Υψηλού Επιπέδου** (High Level Committee of Representatives) τον Ιούλιο του 2013. Αποτελεί την **κοινή, για πρώτη φορά, έκφραση και συνισταμένη των απόψεων του συνόλου σχεδόν των δημοσίων και ιδιωτικών, ελληνικών και ευρωπαϊκών φορέων** και υπηρεσιών, που εμπλέκονται στη χρηματοδότηση των ΜμΕ, των επαγγελματικών φορέων που εκπροσωπούν τις ΜμΕ και των τραπεζών.

Στην εν λόγω συνεδρίαση μετέχουν υψηλόβαθμα στελέχη του Υπουργείου Ανάπτυξης, του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων (EIF), της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (EIB), των τεσσάρων ελληνικών συστημικών τραπεζών, ο Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της ΕΤΕΑΝ, ο Επικεφαλής της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα, οι Πρόεδροι των επαγγελματικών φορέων ΕΒΕΑ, ΓΣΕΒΕΕ, ΕΣΕΕ, ο Επικεφαλής και στελέχη της Ομάδας Δράσης για την Ελλάδα (TFGR) και ο Γενικός Γραμματέας της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών, κ. Χρήστος Γκόρτσος, ο οποίος διετέλεσε συντονιστής.

Σημαντικότερα σημεία της έκθεσης - Προτάσεις

- Η **έλλειψη ρευστότητας** αποτελεί τη βασικότερη πρόκληση στην Ελλάδα σήμερα σε ό,τι αφορά την πρόσβαση στη χρηματοδότηση τόσο των μεγαλύτερων όσο και των μικρότερων επιχειρήσεων, τονίζει η Ένωση Ελληνικών Τραπεζών. Παράλληλα, η **παρατεταμένη χρηματοπιστωτική κρίση** κινδυνεύει να υπονομεύσει τις προσπάθειες για ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας, εξέλιξη που έχει δυσμενείς συνέπειες για τους όρους πίστωσης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Όπως επισημαίνεται στην Έκθεση, τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής (ΜΧΤ) που διατέθηκαν στις ελληνικές αρχές μέσω του **προγράμματος του ΕΣΠΑ** για την περίοδο 2007-2013 **δεν** είναι αμελητέα. **Από τα κονδύλια του ΕΤΠΑ δεσμεύθηκε συνολικά 1,7 δισ. ευρώ για διάφορα ΜΧΤ.**

Όμως, παρά την ύπαρξη των εν λόγω χρηματοδοτικών μέσων, **η εκταμίευση ήταν αργή και τα επίπεδα πληρωμών παραμένουν χαμηλά.**

- Η **περιφερειακή κατανομή των κονδυλίων** για τα ΜΧΤ εξακολουθεί να αποτελεί σημαντική πρόκληση, αν όχι και **εμπόδιο** για τη βελτίωση της αξιοποίησής τους και την ταχύτερη απορρόφησή τους. Εξακολουθούν να υπάρχουν **σημαντικές δυσκολίες** όσον αφορά τη χρήση και την απορρόφηση των σχετικών χρηματοδοτικών μέσων τόσο μεταξύ των 13 περιφερειών της Ελλάδας όσο και στο εσωτερικό τους. **Υπάρχουν περιφέρειες που εμφανίζουν μεγάλη δυναμικότητα (π.χ. Αττική και Κεντρική Μακεδονία)** καθώς η ζήτηση υπερβαίνει τη διαθέσιμη προσφορά και τους διαθέσιμους πόρους.

Εν ολίγοις, οι ΜμΕ και των δύο περιφερειών δεν έχουν στη διάθεσή τους άλλες χρηματοδοτικές διευκολύνσεις που να υποστηρίζονται από κάποιο δίκτυο ΜΧΤ. Στο μεταξύ, σε άλλες περιφέρειες της Ελλάδας τα **αντίστοιχα περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα για τα ΜΧΤ δεν αξιοποιούνται επαρκώς** σε μια σειρά κατηγορίες προγραμμάτων.

- Σύμφωνα με την έκθεση, πέραν των προβλημάτων που επηρεάζουν τη χρήση των ΜΧΤ, οι ΜμΕ έρχονται επίσης αντιμέτωπες **με φραγμούς που εμποδίζουν την πρόσβασή τους στα μέσα επιδοτήσεων.** Πιο συγκεκριμένα, σε ό,τι αφορά το πρόγραμμα επιχορηγήσεων «ΕΣΠΑ για τις ΜμΕ» (πρόγραμμα κρατικών ενισχύσεων για τις ΜμΕ των 13 περιφερειών ύψους 500 εκατομμυρίων ευρώ), η εφαρμογή του οποίου είναι σε εξέλιξη, **πάνω από 23.000 ΜμΕ υπέβαλαν αίτηση, παρά το γεγονός ότι η διαδικασία είναι εξόχως γραφειοκρατική.**

Την περίοδο αυτή το πρόγραμμα βρίσκεται στο στάδιο της αξιολόγησης και οι ενδιαμέσοι φορείς **ζητούν ακόμα μεγαλύτερο όγκο εγγράφων** από τις ενδιαφερόμενες ΜμΕ. Ο γραφειοκρατικός αυτός φόρτος επιβαρύνει πολύ τις ΜμΕ και μπορεί να αποτελέσει την αιτία απορρίψεων και οικειοθελών αποχωρήσεων.

Για τον λόγο αυτόν, προτείνεται να αποσταλούν το ταχύτερο δυνατόν **συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές** στους ενδιαμέσους φορείς προκειμένου να καταστήσουν τη διαδικασία περισσότερο ευέλικτη στο στάδιο αυτό. **Η αξιοπιστία των αιτήσεων θα αξιολογηθεί και θα επαληθευθεί περαιτέρω κατά τη διάρκεια των σταδίων υλοποίησης και πληρωμής.**

- Επίσης, όπως αναφέρεται στην έκθεση, το πιο σημαντικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει την περίοδο αυτή μεγάλος αριθμός ΜμΕ, λόγω της παρατεταμένης ύφεσης, είναι **η διασφάλιση της βιωσιμότητάς τους**. Η βιωσιμότητα μπορεί να υποστηριχθεί από διαθέσιμα πιστωτικά προγράμματα, που θα έχουν ως στόχο τη μείωση του υφιστάμενου κόστους δανεισμού (επί του παρόντος τα επιτόκια για τις βιώσιμες επιχειρήσεις με επαρκείς εγγυήσεις κυμαίνονται από 8 έως 11 τοις εκατό). Τα υπάρχοντα ΜΧΤ, που προσφέρουν χαμηλό κόστος δανεισμού, **απαγορεύουν την αναχρηματοδότηση των υφιστάμενων** (και εξυπηρετούμενων) πιστωτικών διευκολύνσεων. Η ομάδα εργασίας προτείνει -με βάση συγκεκριμένα πιστωτικά κριτήρια- **να επιτρέπεται η αναχρηματοδότηση των δανείων τους από τα ΜΧΤ**, καθώς με τον τρόπο αυτόν θα μειωθεί σημαντικά το συνακόλουθο κόστος δανεισμού.
- Η ομάδα εργασίας **προτείνει επίσης και άλλο ένα πρόγραμμα** που θα συμβάλει στη διατήρηση της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων **μέσω κεφαλαιακών εγγυήσεων** στις υφιστάμενες εξυπηρετούμενες πιστωτικές διευκολύνσεις, οι οποίες καλύπτονται μόνο από προσωπικές εγγυήσεις. Σήμερα, οι επιχειρήσεις που παραμένουν βιώσιμες παρά την πενταετή περίοδο ύφεσης εξυπηρετούν δάνεια με επιτόκια από 11% έως 14%. Μια κεφαλαιακή εγγύηση τριών ετών θα προσφέρει **έως και 5% χαμηλότερο κόστος δανεισμού** και θα παράσχει τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να συνεχίσουν να είναι βιώσιμες μέχρι να ξεκινήσει η οικονομική ανάκαμψη.

«Το συμπέρασμα που αντλείται από τις εν λόγω παρατηρήσεις είναι σαφές: **οι περιορισμοί που υπάρχουν κατά την κατανομή των ΜΧΤ περιορίζουν την αποδοτικότητα και την ευελιξία των διαθέσιμων πόρων υλοποίησης**», τονίζεται στην έκθεση.

ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στην έκθεση τονίζεται ότι είναι πολύ σημαντικό οι ελληνικές αρχές να χαράξουν, σε συνεργασία με όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς, μια **συνολική πολιτική για τις ΜμΕ στην Ελλάδα** το ταχύτερο δυνατό. Στόχος του εν λόγω πλαισίου πολιτικής θα πρέπει να είναι:

- (i) η καθιέρωση μιας εκτίμησης αναγκών,
- (ii) ο καθορισμός αναπτυξιακών δράσεων,
- (iii) η συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων στη διαδικασία διαβούλευσης,
- (iv) η ανάδειξη τομέων προτεραιότητας για τη νέα περίοδο προγραμματισμού του ΕΣΠΑ 2014-2020.

Προτείνονται τα εξής:

1. Η κατάρτιση ενός **ενιαίου εθνικού αναπτυξιακού σχεδίου για τις ΜμΕ**, το οποίο θα περιλαμβάνει και έναν συντονιστή για τις επιμέρους πολιτικές που υλοποιούνται από τα αρμόδια υπουργεία σε σχέση με τις ΜμΕ.
2. Η χάραξη μιας **ολοκληρωμένης πολιτικής για τις ΜμΕ** που θα λάβει υπόψη σκέψεις εμπειρογνωμόνων σχετικά με τη μορφή που θα πρέπει να λάβει το **νέο μοντέλο οικονομικής ανάπτυξης στην Ελλάδα**, τους παράγοντες που θα υλοποιήσουν την αλλαγή του και τις χρηματοδοτικές διευκολύνσεις που είναι αναγκαίες για την υποστήριξή του.
3. Η **αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα** κατά τον σχεδιασμό των ΜΧΤ με στόχο τη στήριξη ενός πολιτικού πλαισίου για τις ΜμΕ στην Ελλάδα. **Πρέπει να εκπονηθεί, να προωθηθεί και να δοκιμαστεί στην πράξη μια πραγματικά έξυπνη στρατηγική εξειδίκευσης**, που θα προωθεί την καινοτομία μέσω διαδικασιών που θα ξεκινούν από τη βάση και θα καταλήγουν στην κορυφή
4. Πρέπει να εξεταστούν οι τομείς στους οποίους θα επικεντρωθεί το εν λόγω πλαίσιο πολιτικής για τις ΜμΕ, μεταξύ άλλων σε σχέση με τον **εξαγωγικό προσανατολισμό**, την **προστιθέμενη αξία** και την **ικανότητα καινοτομίας**. Οι τομείς που θα συμβάλουν σε αυτά τα σημεία αναφοράς της ελληνικής οικονομίας υπάρχουν στην Ελλάδα, π.χ. η επικέντρωση των ΜμΕ στη **διατροφή** και στα **βιολογικά γεωργικά τρόφιμα**, στον **περιβαλλοντικό τομέα**, στον κλάδο **κλωστοϋφαντουργίας και ένδυσης** ή στις **τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας**. Επίσης, η δραστηριοποίηση των ΜμΕ στον τομέα της **υγείας**.
5. Μια ολοκληρωμένη πολιτική για τις ΜμΕ στην Ελλάδα **θα πρέπει να επαναπροσδιορίσει τη συνεργασία μεταξύ της βιομηχανίας και των ερευνητικών δικτύων** και να στηριχθεί σε μεγάλο βαθμό στην **ακαδημαϊκή τεχνογνωσία** και στην **ερευνητική καινοτομία** που είναι διαθέσιμες στη χώρα. Η **σύσφιγξη των δεσμών μεταξύ της έρευνας και των ΜμΕ** θα αποτελέσει **ζωτικό στοιχείο για την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα τα επόμενα χρόνια στην Ελλάδα**.

ENTERPRISE EUROPE NETWORK

ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΑΒΑΛΑΣ

Ομονοίας 50, 653 02 Καβάλα, Τηλ: 2510-833964, Fax: 2510-835946

E-mail: info@chamberofkavala.gr [http:// www.chamberofkavala.gr](http://www.chamberofkavala.gr)

Η δράση συγχρηματοδοτείται από το ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Πλαίσιο για την Ανταγωνιστικότητα και την Καινοτομία (Competitiveness and Innovation Programme 2007-2013)

Neither the European Commission nor any person acting on behalf of the European Commission is responsible for the use which might be made of the information contained herein. The views in this publication are those of the author and do not necessarily reflect the policies of the European Commission.

